

הדיחו את המנכ"ל, מאפסים את השווי: הסכסוך החריג בין קרן הון סיכון ליזם ישראלי

אורבימד, משקיעה ותיקה ב-MobileODT, התחייבה להזרים לה מיליונים ביולי לפי שווי של כ-38 מיליון דולר. לטענת המייסד, הקרן שיבשה את פעילות החברה ומנצלת זאת כדי לסגת מההסכם. הקרן יוזמת כעת השקעה בתנאים חדשים ולפי שווי של מיליון דולר בלבד. אורבימד: "נגיב בפורומים המתאימים"

[רותי לוי](#)

13 במאי 2020

עקוב

זה מספר שבועות, בעיצומו של המשבר הבריאותי, מתנהל סכסוך מר בין קרן מוכרת לבין יזם ישראלי. הקרן – אורבימד (OrbiMed) - היא חלק מקבוצת ההשקעות הגדולה בעולם בתחום מדעי החיים; היזם, אריאל בארי, הוא מייסד של MobileODT סטארט-אפ לאיתור סרטן צוואר הרחם עבור אוכלוסיות מועטות משאבים.

הסכסוך כולל האשמות חמורות על פעילות מכוונת שעשתה לכאורה אורבימד, ובניגוד עניינים, כדי לשבש את פעילות החברה ולהשתלט עליה במחיר זול, ואולי אף ניצול של המשבר העולמי כדי לסגת מהסכם השקעה ללא הצדקה. הפרטים מבוססים על שני מכתבי התראה לפני תביעה שנשלחו מטעם המייסד בארי באמצעות עורכי הדין שלו – אחיעד הראל ו**שרון סחאי** - למשקיעיו לפני שלושה שבועות, והגיעו לידי TheMarker. באורבימד טרם השיבו למכתבים, ומסרו לעיתון כי "יגיבו בפורומים המתאימים".

מובייל ODT הוקמה בסוף 2012 על ידי אריאל בארי, עד לאחרונה מנכ"ל החברה וד"ר דייוויד לויץ, סמנכ"ל הטכנולוגיות. היא פיתחה מוצר המתחבר לטלפון הסלולרי ומחליף את הקולפוסקופ – מכשיר המשמש רופאי נשים להדמיה של צוואר הרחם ולהגדלה של האזור כדי לדעת מהיכן לקחת ביופסיה. המוצר של החברה מאפשר לשגר באיכות מתאימה תמונות וסרטונים לרופאים מרוחקים ובליווי תוכנה מבוססת אלגוריתם שפותח בחברה – גם להעניק ציון על רמת ה"מסוכנות" של הנגע המצולם.

הפתרון של מובייל ODT מיועד למקרים שבהם אין גישה למעבדות מתקדמות ולמומחים – הוא דורש פחות מיומנות וניתן לתפעול על ידי עובדי בריאות קהילתיים כמו מיילדות ואחיות שמתקשרות דרכו עם הרופאים. הוא נמכר ב-42 מדינות, לרוב מעוטות משאבים כמו אפגניסטן ובנגלדש, אך גם באזורים נרחבים בארה"ב, רוסיה וקנדה.

הטכנולוגיה של החברה מוגנת בפטנטים והמכשיר קיבל את אישורי הרגולטורים האמריקאי והאירופי (CE ו-FDA) בסוף 2016, ואילו האלגוריתם קיבל בינואר השנה אישור CE. החברה גייסה עד היום 22 מיליון דולר וקיבלה מענקים בגובה כ-8 מיליון דולר, בין השאר המכון הלאומי לבריאות בארה"ב (NIH).

הכנסות החברה התבססו על מכירת המכשיר והענקת גישה לשירותי ענן ולשיחות מרחוק עם רופאים מתנדבים בחינם למשך שלוש שנים. ב-2017 הכנסותיה היו כ-700 אלף דולר, ב-2018 כ-1.3 מיליון דולר, וב-2019 – 2.4 מיליון דולר. על רקע המשבר הבריאותי שפוקד את העולם גם מכירותיה של מובייל ODT נפגעו – הכנסותיה מתחילת השנה מוערכות בכ-500 אלף דולר.

אולם האישור הרגולטורי שקיבלה באחרונה, מאפשר לה לראשונה להתחיל לשווק את האלגוריתם שלה במסגרת חבילה למנויים, אותה היא מתכוונת למכור תמורת 360 דולר בחודש או שישה דולרים לבדיקה. החברה מעסיקה כיום 42 עובדים אם כי רבים מהם נמצאים כעת בחופשה ללא תשלום.

אורבימד ישראל הוקמה ב-2010, וגייסה כ-530 מיליון דולר בשתי קרנות עבור השקעה בסטארט-אפים מקומיים. הקרן גם זכתה במרכז ממשלתי במסגרתו היא מפעילה את חממת הביוטק פיוטורקס (FutuRX) בנס ציונה. השותפים בקרן שישבו בדירקטוריון של מובייל ODT הם ד"ר ניסים דרויש ורוני גינור.

מאפסים את השווי

הסיפור של אורבימד ומובייל ODT החל ב-2017 – הקרן השקיעה בחברה 5.3 מיליון דולר בתמורה ל-20% ממניותיה, והחזיקה מושב בדירקטוריון. בשלב שבו החברה רצתה לצאת לסבב גיוס נוסף, אורבימד החליטה להעמיק את השקעתה. לפי ההסכם בין השתיים, הקרן הבטיחה להשקיע סכום כולל של 8.8 מיליון דולר, בשתי פעימות - בנובמבר 2019 וביוני 2020, לפי שווי של כ-38 מיליון דולר (לפני הכסף).

החתימה על ההסכם נעשתה אחרי משא ומתן ארוך בן תשע חודשים שבמסגרתו אורבימד ביקשה לשנות תנאים מספר פעמים – בנוגע לשווי, למספר המושבים שתקבל בדירקטוריון, ולשליטה על ההנהלה. במסגרת משא ומתן כזה, צריך להבין, הסטארט-אפים מנועים מלנהל שיחות עם משקיעים נוספים – כך שככל שתקופת הגיוס מתארכת, הם תלויים יותר ויותר במשקיע לצורך המשך פעילותם העסקית.

במסגרת ההסכם אורבימד קיבלה שני מושבים בדירקטוריון מתוך שישה, והכניסה לחברה את ליאון בוסטון האמריקאי בתור סמנכ"ל תפעול (COO) שילווה את בארי. לפי מכתב ההתראה, לאורך הדרך הופקעו מבארי כמעט את כל סמכויותיו והוא מודר משיחות הנהלה, עד שבחודש אפריל הודח מהחברה.

אורבימד, לפי הטענות, אף קידמה את החלפתה של אחת מהדירקטוריות, בעת ששהתה בחופשת לידה בג'ונתן פלמינג - משקיע מבוססון שמשותף עם הקרן פעולה בכמה השקעות, כך שהלכה למעשה השפעתה על הדירקטוריון גדולה יותר.

אולם ההדחה היתה רק השלב הראשון. באפריל קיים הדירקטוריון ישיבה שבה הודיעו אנשי אורבימד כי הם מתכוונים לסגת מההשקעה עליה חתמו בהסכם, וליזום אחת בתנאים חדשים לגמרי - לפי שווי של מיליון דולר בלבד ועם מנגנון "Pay to Play" ("שלם כדי לשחק") תנאי שקובע שבעת השקעה חדשה בחברה, משקיעים שלא משתתפים בה מאבדים את הזכויות העדיפות שלהם ובפועל - מדוללים.

הסכם ההשקעה המקורי שנחתם בין אורבימד למובייל ODT אינו קובע אבני דרך להשקעה, והדרך היחידה לסגת ממנו היא במקרה של "השפעה שלילית מהותית" (Material adverse effect) בתקופה שבין החתימה על ההסכם לבין ההשקעה השנייה - כשישה חודשים.

הסעיף נועד להגן על המשקיע מפני התרחשות אירועים דרמטיים ולא ידועים המאיימים באופן משמעותי על פוטנציאל הרווח הכולל של החברה - ולמשך תקופה ארוכה. למשל, מצגים מטעים, פטנט פג תוקף או שינוי יסודי בדרישה למוצר.

לא ברור על מה נסמך הדירקטוריון בקביעתו שהתרחש שינוי משמעותי לרעה, אולם עורכי הדין של בארי טוענים כי גם אם היתה השפעה כזאת - הרי שהחברה נוהלה בפועל על ידי נציגה של אורבימד לאורך כל התקופה שבה השתנה מצבה העסקי.

בארי טוען במכתב ההתראה כי הדירקטוריון נגוע בניגוד עניינים - שכן נציגי אורבימד עומדים משני צידי המתרס. מצד אחד, אמורים לשקול את טובת החברה - וטובת החברה היא שיכנס הכסף הנחוצ להמשך קיומה ושיכובדו ההסכמים; ומנגד, הם השותפים בקרן שאמורה להזרים את הכספים לחברה וככל שהם מזדרזים את שווי החברה - הם נהנים מאחזקה גבוהה יותר.

בקופת החברה יש כרגע כחצי מיליון דולר וללא ההשקעה שהובטחה היא לא תוכל להמשיך יותר מחודשיים תחת מצבת כוח האדם הנוכחית.